

ЄВГЕН ОСКАРОВИЧ ПАТОН
(до 150 річчя від дня народження вченого)
Ситников П. А.
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків

5 березня 2020 р. виповнилось 150 років від дня народження видатного вченого в галузі мостобудування, зварювання, технології металів та матеріалознавства, відомого організатора та громадського діяча, засновника Інституту електрозварювання, академіка АН УРСР Євгена Оскаровича Патона.

Євген Оскарович Патон народився 5 березня 1870 р. в Ницці (Франція) у родині російського консула Оскара Петровича Патона. У 1888 р. закінчив Бреславську гімназію з поглибленим вивченням іноземних мов, де був одним з перших учнів та вступив на інженерно-будівний факультет Дрезденського політехнічного інституту. Після завершення навчання в 1894 р. Є.О. Патону надано місце асистента професора В. Френкеля на кафедрі стативи споруд та мостів. Згодом Євген Оскарович запрошується на роботу до Німецького мостобудівного заводу на Рейні, де має можливість ознайомитися з будівництвом мосту через Рейн у Бонні.

З 1895 р. Євген Оскарович приїздить в Росію та вступає на 5-й курс до Петербурзького інституту шляхів та сполучень. З жовтня 1895 по травень 1896 рр. він підготувався до здачі екзаменів за 12 предметами та виконав за чотири місяці п'ять дипломних проєктів. У травні 1896 р. йому урочисто вручили диплом російського інженера. Після захисту в 1901 р. дисертаційної роботи Є.О. Патон виконує понад 35 проєктів залізничних мостів, проєктує значну кількість дерев'яних конструкцій. Паралельно з інженерною діяльністю стає завідувачем кафедри мостів в Київському політехнічному інституті, яку очолює з 1904 по 1929 рр., приймає активну участь у відновленні зруйнованих мостів в військовий період 1918–1926 рр. За плідну наукову діяльність та вагомий особистий внесок у галузі мостобудування Євген Оскарович обирається дійсним членом Академії наук УРСР.

В 1929 р. виступає ініціатором створення при АН УРСР Електрозварювальної лабораторії та Електрозварювального комітету, до організації якого залучає фахівців зварників, представників промислових підприємств, науковців та новаторів. З 1 січня 1934 р. він очолює створений за власною ініціативою науково-дослідний Інститут електрозварювання АН УРСР. В період 1941–1944 рр. виконує дослідження з розробки технології зварювання спеціальних сталей, налагоджує технологію автоматичного зварювання в оборонній промисловості. З 1942–1953 рр. займається активною громадською діяльністю, обирається депутатом Верховної ради СРСР, членом комітету державних премій з науки та техніки, отримує звання Героя Соціалістичної праці (1943 р.), нагороджується державними нагородами та Сталінською премією 1-го ступеня (1941 р.).

Помер 12 серпня 1953 р. в Києві, похований на Байковому цвинтарі.